

5. Тарабан С.В. Капітальні інвестиції як складова державної інвестиційної політики на регіональному рівні. *Університетські наукові записки*. 2020. № 2. С. 176-185.
6. Тітенко З.М. Інвестиційне забезпечення фінансової безпеки аграрних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2022. № 22 URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2080/2013>

Канд. екон. наук Гвініашвілі Т. З., Дручків О. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСНОВНІ ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

У сучасних умовах ринкове середовище характеризується високим рівнем конкуренції та стрімким темпом розвитку. Для успішної діяльності та утримання конкурентоспроможного становища підприємствам необхідно продумувати стратегію своєї роботи, що роблять далеко не всі організації з низки причин – висока вартість, витрати часу та ресурсів, необхідність підбору компетентних співробітників, відсутність розуміння необхідності цього процесу [3].

Стратегічне управління в умовах кризової ситуації є комплексом індивідуальних заходів, розроблених на основі аналізу соціально-економічного стану підприємства, реалізація яких повинна проводитися досить швидко з метою безпосереднього усунення проблем, що є основою для кризової ситуації [4]. Однак при формуванні стратегії необхідно враховувати індивідуальність та унікальність кожної стратегії, оскільки кожне підприємство має власні характерні риси, відповідно до яких з'являється можливість побудови стратегії, що розкриває весь потенціал підприємства. Так, при виникненні кризової ситуації, основним чинником її подолання є побудова ефективної антикризової стратегії, яка враховує весь спектр системи та функціоналу організації, що сприяє збільшенню її економічної ефективності та рентабельності підприємства загалом.

Більшість фахівців поділяють таку думку, що криза є невід'ємною частиною економіки та її життєвого циклу. У відповідності з чим криза виконує цілу низку функцій, таких як розрив застарілих зв'язків, нездатних до будь-яких змін, тим самим сприяючи утворенню нових, більш ефективних. Таким чином, результатом кризи є поява інноваційних реформаційних ідей, іноді революційних.

Крім того, слід зазначити, що більш ранні дослідження економістів вважали, що криза є непередбачуваним економічним явищем, внаслідок якого управління підприємств не вживало жодних антикризових заходів, що дають змогу уникнути серйозних наслідків. Проте, з розвитком економіки, як науки, виявили, що криза є циклічним прогнозованим явищем всім економічних систем. Виходячи з чого для підприємства стало необхідним та доцільним розробляти низку заходів антикризової політики, а також заходів щодо згладжування наслідків кризового впливу на мікроклімат підприємства. Саме тому розвиток підприємства та його репутація на ринку знаходяться у прямій залежності від прийнятої на підприємстві управлінської політики.

В даний час існує негативна тенденція у сприйнятті кризової ситуації, як деякого надзвичайного стану, де необхідно діяти відповідно до раніше прийнятого плану у відсутності певної мобільності заходів. Конкуренти майже завжди копіюють ідеї, що успішно реалізуються. Таким чином, завдання полягає у створенні стійких конкурентних переваг. Саме на це і спрямовано стратегію – на таку позицію на ринку, щоб компанія не тільки могла отримувати більший прибуток, ніж її конкуренти, але й була здатна утримувати ринкову позицію протягом тривалого часу [5]. Постановка цілей є основою стратегічного планування. Процес постановки цілей перетворює стратегічне бачення у досяжні результати на шляху розвитку підприємства [2].

Окрім фінансової вигоди, стратегічне управління також може підвищити мотивацію працівників на робочому місці. Постановка ефективних цілей для співробітників та залучення їх до організаційних завдань можуть покращити загальну продуктивність. Дослідження показують різке збільшення продуктивності як співробітників, так і бізнесу, коли цілі узгоджені.

Враховуючи місію та цілі, проаналізувавши сильні та слабкі сторони підприємства, а також можливості та загрози, керівництво повинно розпочати розробку можливих альтернативних стратегій. Можливі різні стратегічні варіанти досягнення тієї чи іншої мети підприємства. Метою розгляду різних стратегічних варіантів є обґрунтування найбільш ефективної стратегії. Це зумовлює необхідність оцінки альтернатив стратегії за певними критеріями: придатність, реальність, прийнятність.

Таким чином, при формуванні стратегії в умовах кризової ситуації необхідно комбінувати сукупність різних видів стратегій, оскільки існуюче різноманіття дозволяє охопити всі аспекти економіко-соціальної діяльності підприємства, розглянути різноманітні перспективи та провали ринку тощо. Це дозволить підприємству не тільки залишитися на ринку в період нестійкого кризового становища, а використовувати ситуацію, що склалася, на свою користь і зміцнити своє становище на конкурентному ринку, створити нові умови для подальшого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Гвініашвілі Т.З. Стратегічний розвиток підприємств України на основі інноваційної діяльності. *Вісник Національного університету водного господарства та природо-користування. Серія «Економіка»*. НУВГП, Рівне: 2013. Вип. 3 (63). С. 51-57.
2. Гвініашвілі Т.З., Буцак Ю.О. Науково-методичний підхід до оцінювання ефективності системи стратегічного планування на підприємствах металургійної галузі. *Управління розвитком*. ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Харків: 2017. № 3-4. С. 62-67.
3. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Алещенко В.І. Стратегічне управління як елемент організаційно-економічного механізму забезпечення економічної стійкості підприємства. *Економіка та держава*, 2021. № 12.
4. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Халецька В.В. Сучасний стан та проблеми інноваційного розвитку вітчизняних суб'єктів підприємництва в кризових умовах. *Інвестиції: практика та досвід*, 2022. № 24. С. 5-11. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.24.5>
5. Hvinashvili, T. Changing the paradigm of strategic enterprise management in a digital economy. *Економічний простір*, 2021. № 172. С. 23-28.

Канд. екон. наук Гвініашвілі Т. З., Каліберда М. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Мінливі ринкові умови та стрімкий розвиток технологій ставлять нові завдання щодо необхідності оцінки поточної ситуації ведення бізнесу, аналізу рівня конкуренції на ринку та перегляду стратегічних цілей і завдань у відповідності до сформованої стратегії з урахуванням можливості її реалізації та наявних ресурсів підприємства. Ефективне стратегічне управління передбачає короткострокове та довгострокове планування як для передбачуваних, так і